

Koronavirus

COVID-19-epidemian hybridistrategian seuranta

Erilliskatsaus, vaihtuva teema

**Maahan muuttaneiden tiedonsaanti,
viranomais-suositusten noudattaminen ja
työolot koronavirusepidemian aikana**

17.3.2021

Jokainen yksilö vaikuttaa omalta osaltaan koronaviruksen leviämisen estämiseen. Kaikilla ei kuitenkaan ole yhdenvertaisia mahdollisuuksia saada tietoa tai suojata itseänsä ja samassa kotitaloudessa asuvia henkilöitä koronavirustartunnalta.

Maahan muuttaneilla henkilöillä on koko väestöön verrattuna suurempi riski saada koronavirustartunta (THL 2020). Tähän voi liittyä monenlaisia yleisiä taustatekijöitä, jotka jo yksittäisinä tekijöinä voivat kasvattaa tartuntariskiä. Maahan muuttaneilla nämä tartuntariskiä lisäävät taustatekijät usein kasautuvat samoille henkilöille. Näitä ovat esimerkiksi koko väestöä alhaisempi koulutus, pienemmät tulot ja ahtaampi asuminen. Monet maahan muuttaneet henkilöt työskentelevät ammateissa, joissa etätö ei ole mahdollinen ja siten riski altistua koronavirukselle työmatkalla tai työpaikalla on huomattavasti suurempi.

Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL) on aktiivisesti viestinyt kansalaisille koronaviruksen ajankohtaisesta tilanteesta sekä tartuntojen leviämistä estävistä toimenpiteistä koronaepidemian alusta lähtien, myös monikielisesti ja monikanavaisesti (THL 2021a, THL 2021b).

Tässä katsauksessa tarkastellaan, onko viranomaisten tieto saavuttanut yhdenvertaisesti eri väestöryhmiä vertailemalla maahan muuttanutta väestöä Suomen koko väestöön. Lisäksi tarkastellaan viranomaisten antamien keskeisimpien suositusten noudattamista sekä maahan muuttaneiden työoloja, jotka vaikuttavat mahdollisuuksiin suojautua koronavirustartunnalta. Ikävakiomattomat tulokset tarkastellaan myös sukupuolittain, ikäryhmittäin ja erityisvastuualueittain (erva-alueittain). Tietoa voidaan hyödyntää kansallisen ja alueellisen viestinnän ja toimintamallien vaikuttavuuden arviointiin ja kehittämiseen.

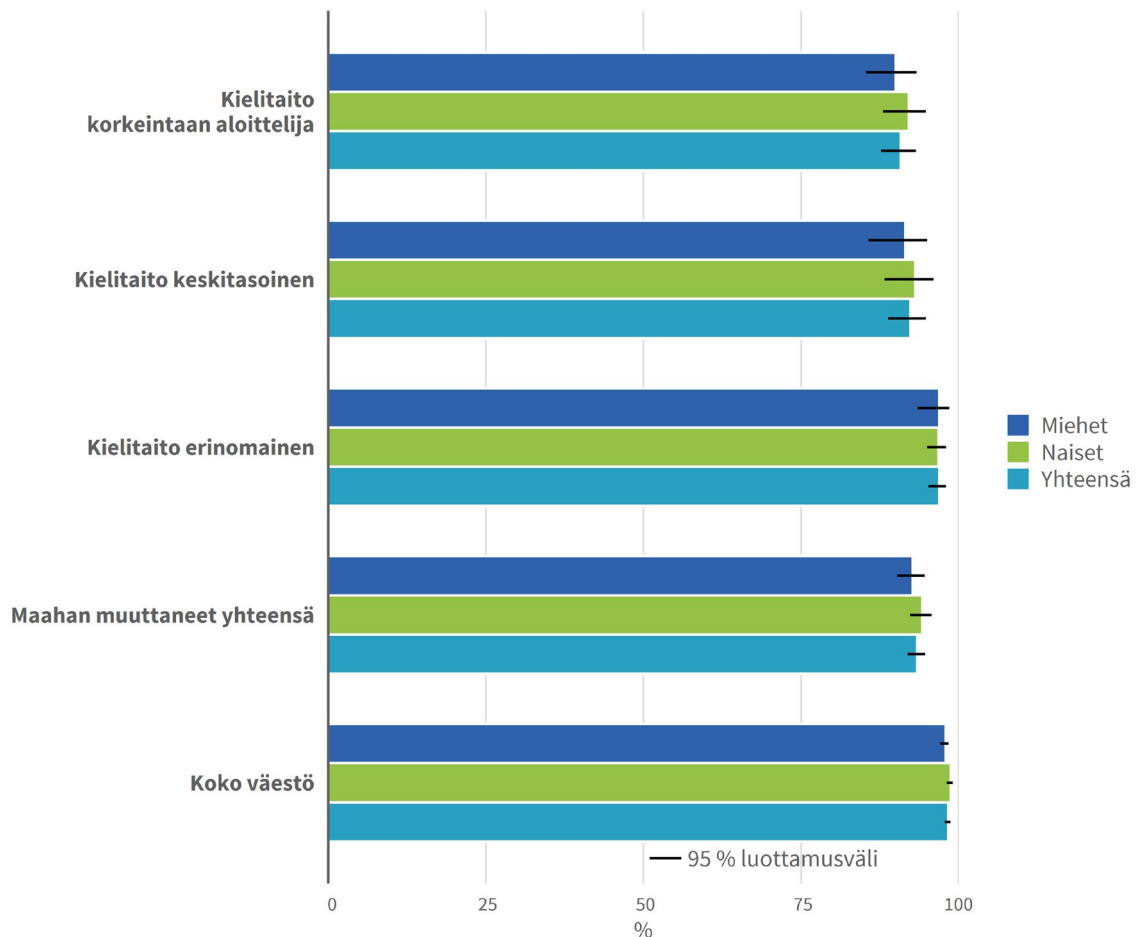
Raportti pohjautuu kahteen THL:n lokakuun 2020 ja helmikuun 2021 välisenä aikana toteuttamaan väestötutkimukseen. Koronaepidemian vaikutukset ulkomailta syntyneiden hyvinvointiin -tutkimukseen (MigCOVID) osallistui 3 668 ulkomailta syntynyttä henkilöä iältään 20–66 vuotta (osallistumisaktiivisuus 60 %). FinTerveys 2017 seurantatutkimuksen tulokset ovat rajattuna samaan ikäluokkaan (osallistuneita 3 490, osallistumisaktiivisuus 51 %). Lisätietoa tutkimusasetelmasta sekä tulokset taustamaaryhmittäin esitetään muualla (Skogberg ym. 2021).

Tiedonsaanti

Sekä maahan muuttaneesta väestöstä että koko väestöstä valtaosa koki saaneensa riittävästi tietoa siitä, miten koronavirustartunnan voi välttää ja estää sen leviäminen, maahan

muuttanut väestö (93 %) kuitenkin hieman harvemmin kuin koko väestö (98 %; Kuvio 1). Niistä maahan muuttaneista, joilla suomen tai ruotsin kielitaito oli erinomainen, suurempi osuus (97 %) ilmoitti saaneensa riittävästi tietoa verrattuna niihin, joiden suomen tai ruotsin kielitaito oli keskitasoinen (92 %) tai korkeintaan aloittelija (91 %).

Tieto on saavuttanut Suomen väestöä verrattain hyvin, mutta tarve moni- ja selkokieliselle materiaalille on olemassa.

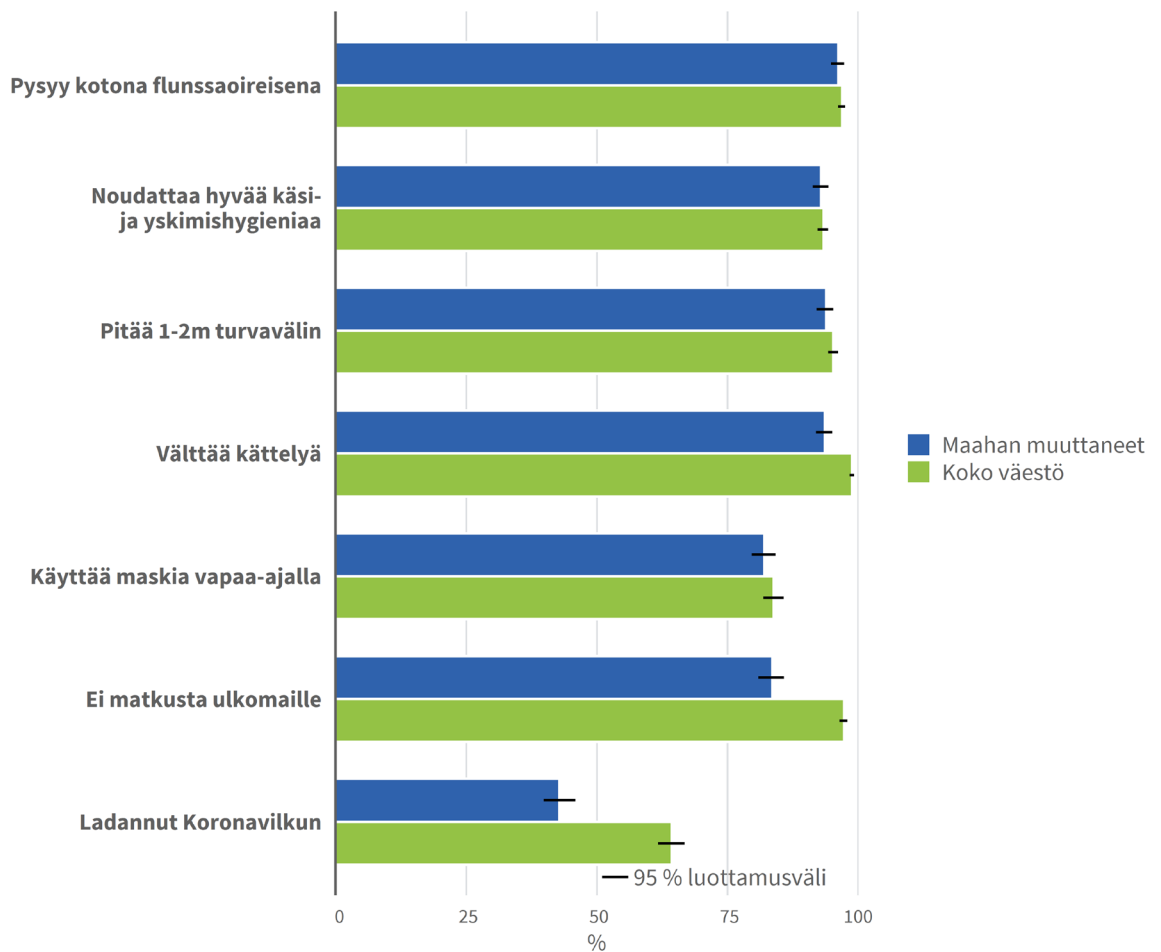

Kuvio 1. Koronaepidemiasta riittävästi tietoa saaneet

Viranomaissuosituksen noudattaminen

Valtaosa sekä maahan muuttaneesta että koko väestöstä raportoi noudattavansa suosituksia (Kuvio 2). Lähes kaikki vastaajat raportoivat pysyvänsä kotona flunssaoireisina (96–97 %) ja noudattavansa hyvää käsi- ja yskimishygieniaa (93–94 %; Kuvio 2).

Hieman pienempi osuus maahan muuttaneesta väestöstä koko väestöön verrattuna kertoi noudattavansa turvaväliä (93 % vs. 96 %), välttelevänsä kättelyä (93 % vs. 99 %) ja käyttävänsä kasvomaskia vapaa-ajallaan (81 % vs. 85 %), mutta erot olivat varsin pieniä. Ulkomaille matkustamista vältettiin maahan muuttaneessa väestössä selvästi harvemmin (85 %) kuin koko väestössä (96 %).

Kuvio 2. Viranomaissuosituksia noudattaneet

Sekä maahan muuttaneessa väestössä että koko väestössä naiset noudattivat suosituksia pääsääntöisesti miehiä hieman tarkemmin. Esimerkiksi kasvomaskia vapaa-ajallaan kertoi käyttävänsä maahan muuttaneen väestön miehistä 77 prosenttia ja koko väestön miehistä 78 prosenttia, siinä missä vastaavat naisten osuudet olivat 85 ja 91 prosenttia.

Koko väestössä nuoret aikuiset (20–34-vuotiaat) noudattivat hyvää käsi- ja yskimishygienei-
aa 91 %), käyttivät kasvomaskia (81 %) sekä noudattivat turvaväliä (93 %) 50–66-vuotiaita
hieman harvemmin. Vanhemmassa väestössä 94 prosenttia noudatti hyvää käsi- ja yski-
mishygieniaa, 87 prosenttia käytti kasvomaskia ja 97 prosenttia noudatti turvaväliä.

Maahan muuttaneessa väestössä nuoret aikuiset pysyivät puolestaan hieman vanhempia
ikäryhmiä useammin kotona flunssaoireisina (99 % vs. 95 %), ja 50–66-vuotiaat (77 %)
olivat välttäneet ulkomaille matkustamista nuorempia ikäryhmiä harvemmin (35–49-
vuotiaista 86 % ja 20–34-vuotiaista 87 %).

Alueellisia eroja ei juurikaan havaittu (Liitetaulukko 1). Esimerkiksi HYKS-alueella asuvasta
maahan muuttaneesta väestöstä 82 prosenttia oli välttänyt ulkomaille matkustamista, kun
vastaava osuus OYS-alueella asuvista oli 90 prosenttia.

*Suosituksia on noudatettu pääosin hyvin, mutta niiden noudattamisen tärkeyttä on joiltain
osin tarvetta vielä painottaa väestöryhmän mukaan.*

Koronavilkku-sovelluksen käyttö

Koronavilkku-sovelluksen oli ladannut 61 % koko väestöstä ja 45 % maahan muuttaneesta
väestöstä (Kuvio 2). Koko väestössä naiset olivat ladanneet Koronavilkun miehiä useam-
min (66 % vs. 55 %), mutta maahan muuttaneessa väestössä sukupuolten välillä ei ollut
eroa. Sekä Suomessa että ulkomailla syntyneiden ryhmissä 50–66-vuotiaat (31 %) olivat
ladanneet sovelluksen nuorempia ikäryhmiä selvästi harvemmin (35–49-vuotiaista 44 % ja
20–34-vuotiaista 56 %).

Maahan muuttaneista, jotka eivät olleet ladanneet Koronavilkku-sovellusta, 24 prosenttia
ei tiennyt mikä se on, 11 prosentilla ei ollut älypuhelin ja seitsemän prosenttia koki
esteeksi sen, ettei se ole saatavilla omalla äidinkielellä. Yli puolet ilmoitti syyksi jonkin muu
syy, esimerkiksi sovellusta ei pidetty tarpeellisena, sen koettiin lisäävän stressiä, tai
asentamisessa tai käytössä oli ollut teknisiä haasteita. Osassa vastauksista korostui myös
epäluottamus viranomaisia kohtaan.

*Koronavilkku-sovelluksen käyttöönottoon on syytä kannustaa lisäämällä tiedotusta eri
kielillä ja eri tiedotusväylien kautta.*

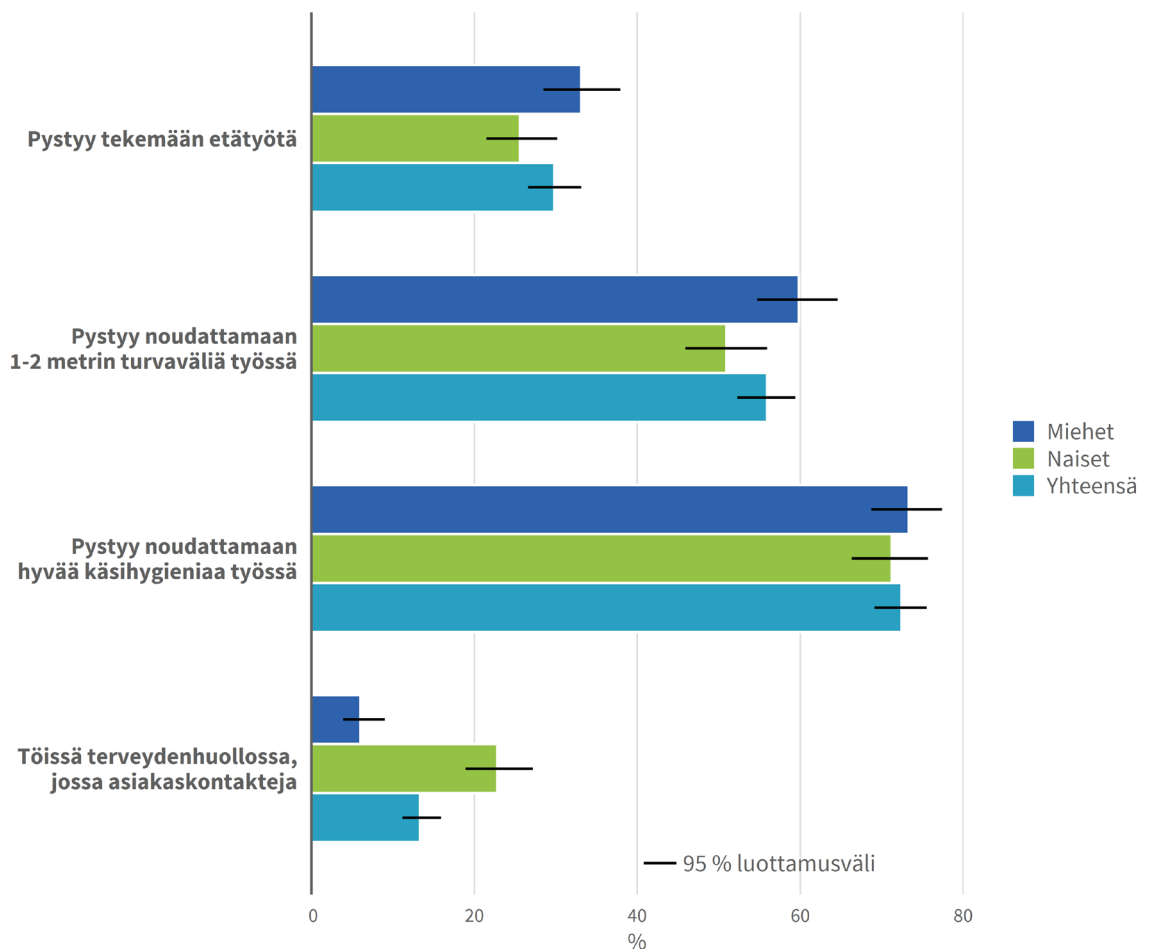
Työolosuhteet

Työssä tai harjoittelussa oli 75 prosenttia maahan muuttaneesta väestöstä ja 78 prosenttia
koko väestöstä (Liitetaulukko 1). Etätö oli lisääntynyt maahan muuttaneesta väestöstä
selvästi harvemmallalla (32 %) kuin koko väestöstä (41 %).

Tarkemmat työoloja koskevat tiedot on saatavilla vain maahan muuttaneesta väestöstä. Kaikista työssä tai harjoittelussa olevista maahan muuttaneista hieman alle kolmasosa (30 %) raportoi pystyvänsä tekemään etätöitä (Kuvio 3). Vain hieman yli puolet (56 %) työssä tai harjoittelussa olevista pystyi halutessaan pitämään 1–2 metrin etäisyyden muihin ihmisiin työssään. Hyvästä käsihygieniasta pystyi huolehtimaan 72 prosenttia työssä tai harjoittelussa olevista. Naiset olivat miehiä selvästi useammin töissä terveydenhuollossa, jossa tapasivat asiakkaita (23 % vs. 6 %). Noin yksi prosentti kertoi joutuvansa menemään töihin myös sairaana.

Monia alueellisia eroja havaittiin (Liitetäulukko 2). Esimerkiksi etätömahdollisuus oli vähäisin TYKS-alueella asuvilla ja korkein HYKS-alueella asuvilla (20 % vs. 34 %). Terveydenhuollossa työskentelevien naisten osuus maahan muuttaneista oli erityisen korkea TAYS- ja TYKS-alueilla (38–40 %) muihin alueisiin verrattuna (17–23 %).

Työpaikoilla tulisi kiinnittää erityistä huomiota työntekijöiden suojautumisen mahdollisuuksiin. Lisäksi tulisi varmistaa, että työntekijät ymmärtävät ohjeet ja noudattavat niitä koronaepidemian leviämisen estämiseksi työpaikoilla.

Kuvio 3. Maahan muuttaneiden työolot (työssä tai harjoittelussa olevista)

Lähteet:

Natalia Skogberg, Päivikki Koponen, Eero Lilja, Sara Austero, Sofia Achame, Anu E. Castaneda. Access to information, preventive measures and working conditions during the coronavirus epidemic - findings of the population-based MigCOVID Survey among persons who have migrated to Finland. [*Tiedonsaanti, viranomaissuosituksen noudattaminen ja työolot koronavirusepidemian aikana – maahan muuttaneille kohdennetun MigCOVID-väestötutkimuksen tulokset*]. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Työpaperi 8/2021. Helsinki, Suomi 2021. ISBN 978-952-343-632-9 (verkkójulkaisu).

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-632-9>

THL (2020) Ulkomaalaistaustaisen väestön koronatartuntoja torjutaan monipuolisilla viestintäkeinoilla ja yhteisöjen avainhenkilöiden tuella. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Haettu osoitteesta: <https://thl.fi/fi/-/ulkomaalaistaustaisen-vaeston-koronatartuntoja-torjutaan-monipuolisilla-viestintakeinoilla-ja-yhteisöjen-avainhenkilöiden-tuella>

THL (2021a) Ajankohtaista koronaviruksesta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Haettu osoitteesta: <https://thl.fi/koronavirus>

THL (2021b) Koronatietao eri kielillä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Haettu osoitteesta: <https://thl.fi/koronavirus>

Lisätietoja:

Natalia Skogberg, tutkimuspäällikkö, etunimi.sukunimi@thl.fi

Päivikki Koponen, johtava asiantuntija, etunimi.sukunimi@thl.fi

Liitetaulukko 1. Tiedonsaanti ja viranomaissuositusten noudattaminen erityisvastuualueittain

	HYKS % (95 % LV)	KYS % (95 % LV)	OYS % (95 % LV)	TAYS % (95 % LV)	TYKS % (95 % LV)	Yhteensä % (95 % LV)
Maahan muuttaneet						
N	1414	648	575	485	510	3630
Saanut riittävästi tietoa tartuntoja estävistä keinoista	94,2 (92,0–95,8)	91,6 (88,1–94,2)	92,0 (87,9–94,8)	91,3 (86,5–94,5)	92,7 (89,1–95,2)	93,4 (91,8–94,7)
Pysynyt kotona flunssaoireisena	96,4 (94,6–97,6)	96,2 (93,6–97,7)	96,9 (94,6–98,2)	98,8 (97,4–99,4)	94,5 (89,9–97,1)	96,4 (95,1–97,3)
Noudattanut hyvää käsi- ja yskimishygieniaa	92,9 (90,3–94,8)	88,9 (84,5–92,2)	90,8 (86,7–93,7)	93,0 (89,1–95,6)	93,5 (90,0–95,9)	92,6 (90,9–94,0)
Pitänyt 1–2 metrin turvaväliä kodin ulkopuolella	92,4 (89,4–94,5)	92,9 (89,4–95,3)	95,3 (92,2–97,2)	95,8 (92,3–97,7)	94,7 (90,5–97,2)	93,2 (91,2–94,7)
Ei ole kätellyt tapaamansa ihmisiä	93,1 (90,7–94,9)	92,6 (89,2–95,0)	94,1 (90,7–96,3)	94,1 (90,2–96,5)	91,5 (86,8–94,6)	93,0 (91,3–94,4)
Käyttänyt kasvomaskia vapaa-ajalla	81 (77,4–84,1)	77,2 (72,0–81,7)	82,0 (77,0–86,0)	82,5 (76,9–87,0)	81,9 (76,2–86,4)	81,0 (78,5–83,3)
Ei ole matkustanut ulkomaille	82,4 (79,0–85,4)	87,6 (83,5–90,9)	90,1 (86,3–92,9)	89,4 (84,9–92,7)	87,5 (82,4–91,2)	84,5 (82,1–86,6)
Ladannut Koronavilkun	46,9 (42,7–51,2)	38,3 (32,8–44,1)	42,9 (36,8–49,2)	45,8 (39,3–52,5)	39,6 (33,7–45,8)	45,1 (42,1–48,1)
Työssä tai harjoittelussa olevat	74,2 (70,2–77,8)	68,0 (62,1–73,4)	76,4 (70,7–81,3)	76,2 (70,1–81,4)	77,7 (71,8–82,7)	74,6 (71,8–77,2)
Etätyö lisääntynyt (työssä/harjoittelussa olevista)	36,0 (31,3–41,0)	16,9 (12,3–22,9)	25,6 (20,4–31,7)	27,1 (20,5–34,8)	24,1 (18,3–31,0)	31,8 (28,5–35,4)
Koko väestö						
N	1247	477	417	502	524	3165
Saanut riittävästi tietoa tartuntoja estävistä keinoista	97,2 (96,1–98,1)	97,9 (96,6–98,7)	98,2 (95,8–99,2)	98,5 (96,6–99,3)	97,5 (96,0–98,4)	97,7 (97,1–98,2)
Pysynyt kotona flunssaoireisena	97,5 (96,6–98,2)	96,0 (93,4–97,6)	97,2 (95,6–98,3)	95,3 (92,6–97,0)	97,5 (95,7–98,5)	96,9 (96,2–97,5)
Noudattanut hyvää käsi- ja yskimishygieniaa	93,3 (91,8–94,6)	93,7 (90,7–95,8)	93,1 (88,5–96,0)	94,1 (91,5–95,9)	93,9 (91,6–95,6)	93,6 (92,5–94,5)
Pitänyt 1–2 metrin turvaväliä kodin ulkopuolella	96,2 (94,9–97,1)	95,8 (93,7–97,2)	97,0 (94,9–98,3)	94,0 (91,8–95,6)	94,4 (92,2–96,0)	95,6 (94,8–96,2)
Ei ole kätellyt tapaamansa ihmisiä	99,1 (98,2–99,6)	98,2 (96,6–99,1)	98,8 (97,6–99,3)	99,2 (NA) ¹	99,3 (NA) ¹	99,0 (98,5–99,3)
Käyttänyt kasvomaskia vapaa-ajalla	85,9 (83,6–88,0)	78,0 (72,9–82,3)	84,8 (78,6–89,5)	85,2 (81,5–88,2)	89,1 (84,6–92,4)	85,0 (83,2–86,7)
Ei ole matkustanut ulkomaille	96,2 (94,7–97,2)	96,9 (94,2–98,3)	95,7 (91,1–97,9)	97,3 (95,1–98,5)	96,4 (94,1–97,8)	96,4 (95,5–97,1)
Ladannut Koronavilkun	63,6 (60,0–67,1)	55,3 (47,7–62,7)	57,4 (52,0–62,6)	59,5 (54,1–64,7)	61,6 (56,5–66,5)	60,6 (58,2–62,9)
Työssä tai harjoittelussa olevat	79,2 (76,3–81,8)	75,3 (70,3–79,7)	79,4 (76,2–82,3)	78,1 (74,7–81,1)	79,0 (74,4–83,0)	78,4 (76,7–80,1)
Etätyö lisääntynyt (työssä/harjoittelussa olevista)	45,5 (39,8–51,3)	34,2 (28,4–40,6)	38,6 (30,9–46,9)	36,5 (30,0–43,5)	39,4 (32,5–46,7)	40,6 (37,5–43,7)

LV, luottamusväli

¹Luottamusväliä ei voitu esittää pienen havaintomäärän takia

Liitetaulukko 2. Maahan muuttaneiden työolot (työssä tai harjoittelussa olevista) erityisvastuualueittain

	HYKS	KYS	OYS	TAYS	TYKS	Yhteensä
	% (95 % LV)	% (95 % LV)	% (95 % LV)	% (95 % LV)	% (95 % LV)	% (95 % LV)
N	1006	454	433	359	383	2635
Pystyy tekemään etätöitä	33,9 (29,4–38,7)	21,5 (16,2–27,8)	26,4 (21,1–32,5)	22,8 (17,1–29,7)	20,0 (15,0–26,1)	29,8 (26,6–33,1)
Töissä terveydenhuollossa, jossa tapaa asiakkaita	10,9 (8,1–14,4)	14,2 (10,1–19,6)	14,8 (10,5–20,7)	22,6 (16,4–30,2)	17,6 (12,3–24,5)	13,3 (11,2–15,9)
Pystyy huolehtimaan käsihygieniasta	71,0 (66,3–75,3)	75,1 (68,0–81,1)	78,9 (72,9–83,9)	70,6 (62,6–77,5)	76,7 (69,9–82,3)	72,4 (69,1–75,5)
Pystyy pitämään töissä 1–2 metrin turvavälin	54,8 (49,7–59,7)	62,8 (55,9–69,2)	53,6 (46,5–60,4)	59,9 (52,1–67,2)	56,5 (48,9–63,8)	55,9 (52,3–59,4)

LV, luottamusväli